Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100891

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-10-2023

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: НУЦЗ України № НС-22/88 від 01.02.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чабань Альона Вячеславівна

2. Chaban Alona V.

Кваліфікація: д.філософ

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Екстремальна та кризова психологія

Дата захисту: 21-12-2023

Спеціальність за освітою: 053 - Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 64.707.047

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.81

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості професійного становлення майбутніх офіцерів ДСНС

2. Psychological features of the professional formation of future officers of the State Emergency Service.

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено дослідженню професійного становлення майбутніх офіцерів ДСНС. Актуальність дослідження зумовлена важливістю обрання майбутньої професії особистістю та адаптації до неї, як невід'ємного компонента подальшого особистого розвитку, якості життя та оточення. Професійне становлення майбутніх офіцерів ДСНС має свої психологічні особливості, оскільки обумовлено високим рівнем стресогенності роботи та певній закритості системи. Закритість системи ДСНС передбачає певну кар'єрну ланку, особливість якої полягає у періодичних посадових переміщеннях по службі. Аналіз наукових літературних джерел з психології професійної діяльності показав, що запропоновані різні підходи до періодизації професійного становлення фахівця, які виходять із різних засад та доповнюють один одного. В ході проведення теоретичного аналізу було виділено чотири основні етапи професійного становлення фахівця ДСНС: перший етап – «професійне визначення»; другий етап – «адаптація»; третій етап – «входження в професію»; четвертий етап – «майстерність». Кожен із виділених етапів професійного становлення фахівця має свої складнощі. Представлено організацію і результати емпіричного дослідження,

яке поетапно складалося з шести частин, та проводилося за допомогою використання широкого спектру теоретичних, емпіричних та статистичних методів. Загальну вибірку дисертаційного дослідження склали 704 особи – курсанти та курсантки I та IV курсів, які навчаються у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання: Національному університеті цивільного захисту України, Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності, Черкаському інституті пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля Національного університету цивільного захисту України. У результаті проведення анкетування, розробленого нами особисто, було визначено, що більшість курсантів та курсанток обирали майбутню професію неусвідомлено. Також проведено визначення гендерної ідентичності курсантів та курсанток, яке засвідчило наявність андрогенного типу абсолютної більшості, що вказує на розвинутість у них гнучкої рольової поведінки та високі соціально-адаптивні здібності, стресостійкість. Діагностика професійної ідентичності показала, що досліджуваним курсантам та курсанткам IV курсу властиве або повноцінне віднесення себе до професії при позитивному оцінюванні власних якостей, або ж заперечення своєї унікальності, що супроводжується порушенням самоідентифікації з найближчим професійним оточенням. З'ясовано, також, що значна частина курсантів та курсанток I курсу, перебуває у кризі професійної ідентичності та тривожності. Визначено, що у 89% курсантів та курсанток I курсів та 83% – IV курсів зазначених ЗВО зі специфічними умовами навчання ДСНС простежується тенденція дотримання мотивації успіху. Натомість, діагностика мотиваційної структури особистості показала, що курсанти I та IV курсів характеризуються споживчою мотиваційною тенденцією, що свідчить про ймовірність вираження у них мотивів підтримки над розвиваючими мотивами. Запропоновано зробити особливий акцент на практичних заходах за спеціалізаціями для абітурієнтів з метою більш детального ознайомлення з майбутньою професійною діяльністю. Основний наголос рекомендується зробити саме на I та IV курсах, які є перехідними між двома етапами на шляху професійного становлення. Як покращення ефективності професійного становлення ми пропонуємо введення напряму у виховній роботі щодо культури офіцера та проведення соціально-психологічних тренінгів за темами: «Професійно-важливі психологічні якості офіцера ДСНС»; «Формування колективу в умовах навчання у ЗВО зі специфічними умовами навчання ДСНС»; «Типові проблеми під час адаптації до умов навчання та служби». Тим часом для курсантів та курсанток IV курсів може бути корисним проведення тренінгів з метою відпрацювання практичних навичок для виконання завдань за призначенням. Ми вважаємо, що запропоновані заходи мають допомогти у визначенні подальших питань професійного становлення майбутніх офіцерів ДСНС. Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в тому, що: вперше: - обґрунтовано етапи та основні складові професійного становлення майбутніх офіцерів ДСНС; – визначено гендерні особливості основних специфічних складових професійного становлення курсантів закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання системи ДСНС; удосконалено: – шляхи та методи проведення оцінювання психологічної готовності та вмотивованості до професійної діяльності майбутніх офіцерів ДСНС; набуло подальшого розвитку: – система професійно-психологічної підготовки курсантів – майбутніх офіцерів ДСНС. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що результати дослідження дають можливість покращити процес професійного становлення майбутніх офіцерів системи ДСНС під час їх навчання у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання.

2. The dissertation is devoted to research of the professional development of the State Emergency Service's future officers. The relevance of the study is determined by the importance of choosing the future profession of an individual and adapting to it, as an integral component of further personal development, quality of life and environment. The professional formation of future officers of the State Emergency Service has its own psychological features, as it is caused by a high level of stress and a certain closedness of the system. The systematization of various scientific literary sources showed that different approaches to the periodization of specialist's professional formation were proposed, which proceed from different foundations and as a result complement each other. In the course of the theoretical analysis, the main stages of the professional formation of a specialist in the emergency department were highlighted: the first stage – "professional definition"; the second stage is "adaptation"; the third stage – "entering the profession"; the fourth stage is "mastery". Each of the selected stages of the professional formation of a specialist has its own difficulties. During the research, it was found that

the stages of "professional definition" and the stage of "entering the profession" were of particular importance in the professional formation of future officers of the State Emergency Service. The research represents the organization and results of the empirical research, which consists of six parts and is presented using a wide range of theoretical, empirical and statistical methods. The total sample of the dissertation study was made up of 704 people – cadets of the 1st and 4th years studying in higher education institutions with specific study conditions: Lviv State University of Life Safety, Cherkasy Institute of Fire Safety named after the Heroes of Chernobyl of the National University of Civil Defense of Ukraine and the National University of Civil Defense of Ukraine. As a result of conducting a questionnaire developed personally, it was determined that the majority of cadets chose their future profession unconsciously. The determination of the gender identity of male and female cadets was also carried out, which proved the presence of the androgenic type of the absolute majority, which indicates the development of flexible role behavior and high social adaptive abilities. Diagnostics of professional identity showed that the studied male and female cadets of the 4th year are characterized by either a full-fledged attribution of oneself to the profession with a positive assessment of one's own qualities, or a denial of one's uniqueness, which is accompanied by a violation of self-identification with the closest professional environment. It was also found out that a significant part of first-year cadets are in a crisis of professional identity and anxiety. We assume that the professional formation of future officers is not effective enough, therefore we propose to put a special emphasis on practical activities in specializations for entrants in order to familiarize in detail themselves with future professional activities. It is recommended to place the main emphasis on the I-st and IVth courses, which are transitional between two stages on the path of professional development. In order to improve the efficiency of professional formation, we propose the introduction of educational work on officer culture and social and psychological training on the following topics: "Professional and important psychological qualities of an officer of the State Emergency Service"; "Formation of the collective in the conditions of study in the higher education institution with specific conditions of study of the State Emergency Service"; "Typical problems during adaptation to the conditions of training and service." The scientific novelty of the research results is that: for the first time: – substantiated stages and main components of the professional development of future officers of the State Emergency Service; – the gender features of the professional formation of cadets of higher education institutions of the State Emergency Service System are determined. improved: – ways and methods of assessing psychological readiness and motivation for professional activity among future officers of the State Emergency Service; received further development: – a system of professional and psychological training of cadets-future officers of the State Emergency Service. The practical significance of the obtained results lies in the fact that the results of the study provide an opportunity to improve the process of professional formation of future officers of the State Emergency Service System during their training in the higher education institutions with specific training conditions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Чабань А.В. Гендерні особливості професійної самореалізації майбутніх рятувальників // Теорія і практика управління соціальними системами. 2021. 4‘2021. С. 69-75.
- Чабань А.В. Основні компоненти професійного становлення майбутніх офіцерів ДСНС // Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Психологія. 2022. № 3 (52). С. 174-179.

- Овсяннікова Я.О., ЧабаньА.В., Професійна ідентичність як одна із основних складових професійного становлення майбутніх офіцерів ДСНС // Вісник Національного університету оборони України. 2022. № 1 (65). С. 79-85.
- Chaban A. The Motives for Choosing a Profession by the Future Rescuers // Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2022. 14(4 Sup.1). P. 187-200.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овсяннікова Яніна Олександрівна
2. Yanina O. Ovsyannikova

Кваліфікація: к. психол. н., с.н.с., 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пасічник Володимир Іванович
2. Pasichnyk Volodymyr I.

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Національної гвардії України

Код за ЄДРПОУ: 08610502

Місцезнаходження: майдан Захисників України, Харків, Харківський р-н., 61001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Осьодло Василь Ілліч

2. VASYL OSODLO

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет оборони України

Код за ЄДРПОУ: 07834530

Місцезнаходження: проспект Повітряних Сил, Київ, 03049, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство оборони України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Перелигіна Ліна Анатоліївна

2. Lina Perelygina

Кваліфікація: д. б. н., професор, 03.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Назаров Олег Олександрович

2. Oleg O. Nazarov

Кваліфікація: к.психол.н., професор, 19.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет цивільного захисту України

Код за ЄДРПОУ: 08571363

Місцезнаходження: вул.Онопрієнка, Черкаси, Черкаський р-н., 18034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Державна служба України з надзвичайних ситуацій

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Оніщенко Наталія Вікторівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Оніщенко Наталія Вікторівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Похілько Діана
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна